

# Historie: Přípravovali se na to 50 let. Kdo stál za Gorbačovem

 [cz24.news/historia-pripravovali-sa-na-to-50-rokov-kto-stal-za-gorbacovom](https://cz24.news/historia-pripravovali-sa-na-to-50-rokov-kto-stal-za-gorbacovom)

6. září 2022



 [Stáhnout PDF](#)

Sledujte nás na Telegramu: [@cz24news](https://t.me/cz24news)

**RUSKO: Pokud definujeme perestrojku, tak je to podle mě vědomá transformace strukturální krize na systémovou, která skončila zničením Sovětského svazu a sovětského systému. Sám Gorbačov řekl, že za hlavní roli svého života vždy považoval zničení komunismu. I když tomu tak samozřejmě není, protože když byl sovětským funkcionářem, něco takového ho nemohlo napadnout. Říká se tomu „dobrá mina ve špatné hře“.**

Skutečnost, že koncem 70. a začátkem 80. let lidé jako Jakovlev, Gorbačov, Ševardnadze skončili na vrcholu sovětské mocenské pyramidy, je verdikt nad systémem. Pokud systém navrhl takové vůdce, kteří byli připraveni vzdát se země, znamená to, že jeho

imunitní subsystém vůbec nefungoval. Není to tedy jen o Gorbačovovi. Systém ho vychoval. A pak přišla zpětná vazba. Gorbačov začal ničit systém, jehož produktem rozkladu byl on sám.

Někteří nyní s láskou vzpomínají na Brežněvovu éru. Byly to opravdu dobré roky. 15-20 let, od dob zesnulého Chruščova, jsme žili klidně v porovnání s tím, co přišlo později. Musíte si však uvědomit dvě věci. Za prvé, v té dobře nakrmené době jsme jedli naši budoucnost. A za druhé, teplo, které systém vyzařoval, bylo teplem rozkladu. A Gorbačov byl produktem tohoto úpadku.

Znovuzrození nomenklatury SSSR začalo za Stalina. Není náhoda, že nomenklaturu nazval „prokletá kasta“. Ale tento proces byl zpočátku velmi pomalý. Další fáze přišla za Chruščova. Potom Brežněv. Pojem „stagnace“ se u nás během perestrojky velmi často skloňoval. A mnozí si mysleli, že to znamená ekonomiku. Ale to absolutně není pravda. A Jegor Ligačev, člen politbyra a ÚV KSSS, měl svým způsobem pravdu, když v jednom ze svých sporů s Gorbačovem poznamenal: „Jaká stagnace? Naše ekonomika roste.“

Nomenklatura však na rozdíl od přímočarého Jegora Ligačeva správně slyšela Gorbačovův odkaz: nemyslel tím ekonomiku, ale praktickou absenci skutečné rotace personálu v 70. letech. Ve skutečnosti je stagnace dominancí horizontální mobility nad vertikálou. Když byl člověk odvolán z funkce, například náměstka ministra chemického průmyslu, a přesunut na náměstka ministra v jiném resortu. Taková stagnace je zároveň z pohledu byznysu ponížujícím trendem a makrokorupce v situaci, kdy úředník nemá soukromý majetek a zůstává u moci, je jediným aktivem.

Sovětská nomenklatura byla systémotvorným prvkem sovětské společnosti, ale tato vrstva, jak jsem řekl, neměla žádný majetek, jen moc. A když v polovině 60. let sovětská nomenklatura opustila skok do budoucnosti, do komunismu nebo do světa, který Strugackovi

nazývali „Půl dne XXII. století“, měla jen jednu možnost pro další pohyb – konvergence se Západem, integrace do kapitálového systému. A tento proces začal.

Skutečně integrovat se do kapitalistického systému však bylo možné jen ztrátou výtobytků socialistické společnosti. A tak se také stalo. To znamená, že nomenklatura omlouvala obavy dvou lidí, kteří se navzájem nenáviděli - Trockého a Stalina. Trockij varoval, že dříve či později se nomenklatura stane buržoazní a vzdá se země. A toho se Stalin velmi bál, zejména vzhledem k imperialistickému obklíčení. Není náhoda, že krátce před smrtí řekl svým spolubojovníkům: "Když zemřu, imperialisté vás oklamou." A tak se také stalo.

Jaká je koncepce světového soužití států s odlišnými sociálně-ekonomickými systémy přijata na 20. sjezdu KSSS? Toto je krok k imperialistům. Georgij Malenkov o tom jako první mluvil na plénu v březnu 1953, bezprostředně po Stalinově smrti. Chruščov ho tehdy odsoudil a o tři roky později na návrh Otta Kuusineny sám přišel s touto iniciativou.

20. kongres je důležitým milníkem na cestě přeměny nomenklatury na kvazitřídu, ve které velmi aktivní roli sehrála naše takzvaná liberální inteligence, která byla mladší frakcí liberální nomenklatury. V roce 1961 byla v novém programu KSSS zafixována velmi důležitá věc – jeden z hlavních úkolů KSSS – maximální uspokojení rostoucích materiálních potřeb sovětských občanů. To znamená, že nomenklatura se rozhodla vybudovat konzumní společnost. Ale protože Rusko a SSSR vždy tvořily malý souhrnný sociální produkt, byla to pro ně konzumní společnost.

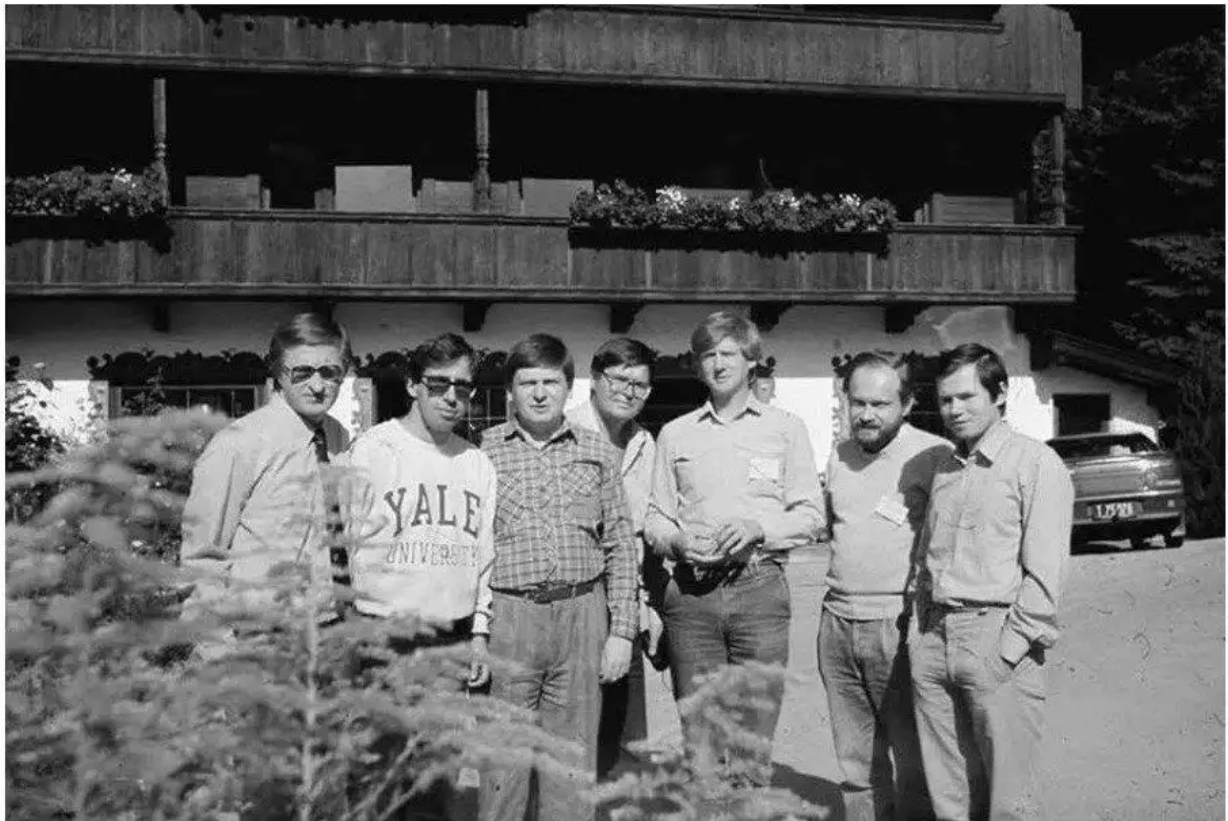
To znamená, že ještě v roce 1956 byla vytyčena úloha normalizovat vztahy s kapitalistickými zeměmi a na přelomu 60. a 70. let se nabral kurz k integraci do západního systému a bylo to právě tehdy, když kapitalismus (Západ) měl vážné problémy a mohlo by to vést ke

zničení. Ale výběr byl proveden jinak. Přes Římský klub, Trilaterální komisi, došlo ke sblížení se Západem. Začalo se zapojování sovětské elity do řady mezinárodních projektů.

Obecně, férově, je třeba říci, že na přelomu 60. a 70. let existovaly na Západě frakce buržoazie, které věřily, že z taktických důvodů je možné spolupracovat se Sovětským svazem, postupně prosazovat svou vůli, vítězit „po bodech“. V polovině 70. let však byly tyto skupiny poraženy a do popředí se dostali finančníci a korporatokratická, kteří potřebovali vítězství nad Sovětským svazem ne postupně, ale rychle a ne „po bodech“, ale „knokautem“. Potřebovali Unii buď co nejvíce oslabit, nebo ji úplně zničit. A Brežněvovský SSSR v té době ztratil svou historickou iniciativu. Dá se říci, že perestrojka logicky navazuje na předchozí období. Ale samozřejmě veterán Brežněv nebyl zrádcem.

V roce 1972 byl spolu s USA založen nedaleko Vídně Mezinárodní institut pro analýzu aplikovaných systémů. Předpokládalo se, že představitelé sovětské a americké elity tam vyvinou společné přístupy k řízení světových procesů. Ve skutečnosti to všechno padlo na elementární nábor našich reprezentantů. Studenti MIPSIA začali vidět svět tak, jak ho viděla západní elita.

„Andropů a Suslov jsou hlavními propagátory Kuusinena. Mimochodem, jeho chráněnci byli děkan fakulty žurnalistiky Moskevské státní univerzity Jásen Zasurskij a člen Římského klubu akademik Jermen Gvishiani a dokonce „sám“ Alexander Nikolajevič Jakovlev, hlavní operátor demolice sovětského státu. Ukazuje se, že za Chruščova existoval jistý okruh lidí, kteří měli obrovský vliv. Za Brežněva začali hrát ještě větší roli a pak vlastně tvořili politické vedení země za Michaila Gorbačova a poté za Borise Jelcina. Mezinárodní oddělení Ústředního výboru KSSS, které vyrostly pod křídly Kuusinena, se staly kovárnou personálu budoucí perestrojky. A pak, už pod rukama Andropova, na konci Brežněvovy éry, byly tyto struktury inkubátorem pro mladé Jelcinovy reformátory.“ (Sergej Maročkin).



Vídeň, 1991. AN Ščochin, PO Aven, KG Kagalovsky, AV Ulyukaev, AB Čubajs, VM Mašits, SY Glazjev

Perestrojka se setkala se zájmy určité vrstvy, která se v konečném důsledku stala jejím beneficentem. Za prvé, byla součástí nomenklatury, která chtěla žít jako na Západě, snažila se integrovat do kapitalistického systému a věřila, že tam bude akceptována na stejné úrovni. Za druhé, byla součástí Výboru pro státní bezpečnost – malého, ale vlivného. Velkou roli při „budování mostů“ mezi sovětskou elitou a Západem sehrála struktura s názvem Síť, alias Firma, v jejímž čele stál Jevgenij Pitovranov. Konečně třetím segmentem je stínový kapitál. Tento triumvirát, tento tříhlavý had Gorynič se zajímal o Gorbačovovy „reformy“.

Na stínovou ekonomiku dohlížela „reorganizovaná“ část KGB, která se ji snažila začlenit do světové ekonomiky pomocí nelegálních kanálů. Jinak by nemohla fungovat a dělat svou „stínovou práci“. V polovině osmdesátých let si tito lidé stanovili úkol legalizovat kapitál a plný přístup k moci. Už v polovině sedmdesátých let začala

příprava „týmů“, které měly rozbít systém. Vybírali si ješitné, chamtivé, úzkoprsé lidi, se kterými se dalo manipulovat. A v takovém případě – je snadné projít ...

Samozřejmě musíme brát v úvahu hru Západu na naší stránce. Úlohu tohoto faktoru není třeba přehánět, ale ani podceňovat. Například, když Aldrich Ames, sovětský zpravodajský agent v CIA, zaujal místo v oddělení, které se zabývalo SSSR, a dostal se do tempa, byl překvapen, jak sovětskou společnost pronikli agenti USA. Ne agenti vlivu, ale přímí američtí agenti, navíc ve všech segmentech sovětské společnosti. Agenti byli ve stranických strukturách, v sovětských orgánech, v ekonomických, vědeckých a dokonce i ve zpravodajských službách. Ames při této příležitosti řekl, že SSSR mu připomíná sýr, ve kterém bylo více děr než samotný sýr. To vše znamená, že Andropova KGB zcela selhala.

Chci ještě jednou zdůraznit, že většina z těch, kdo vynesli Gorbačova na vrchol moci, neměla v úmyslu zničit Sovětský svaz. Chtěli, aby se SSSR začlenil do západního systému. Zároveň nechápali, že nikdo nezačlení SSSR do západního systému rovnocenně a v celku. Proto západní postavy krmily Gorbačova pohádkami: „Jste příliš velká země, nejprve se rozdělte a pak Vás přijmeme.“

Gorbačova vedl Michail Suslov, který stál v čele takzvané (neformální) jižní skupiny ve vedení KSSS. Co se týče Andropova, obecně je to málo samostatná postava (alespoň do konce 70. let). Již v mladém věku byl Andropův vybrán jako velmi zajímavá osoba. Vedl ji významný představitel Kominterny a mezinárodního dělnického hnutí Otto Kuusinen. Podle jeho názorů to byl levicový globalista, který zjevně neměl rád Stalina. Kolem něho se seskupili ti představitelé sovětského vedení, které můžeme podmíněčně nazvat první generací liberálů a demokratů. Andropův byl jedním z těchto lidí. A přes něj se od Kuusineny táhne linie k hrdinům Perestrojky.

Když Andropov vedl KGB, neměl v této oblasti žádné zkušenosti. Brežněv ho obklopil dvěma svými lidmi - Georgem Cinevem a Semjonem Cvigunem. Andropov se pokusil vytvořit něco vlastního. Ale byl použit jako tvář. Ve skutečnosti jsou za ním tři generálové: Jevgenij Pitovranov, jemu blízký Boris Ivanov a Fedor Bobkov. Byli to velmi seriózní lidé. Když mluvíme o Andropovovi, musíme si vzpomenout na tento triumvirát, který stál za ním a který jako část sovětské elity také věřil, že vstupem do západního světa se vyřeší problémy Sovětského svazu. Jejich největší chybou však bylo, že si byli jisti, že je (pouze na základě toho, že SSSR je jaderná velmoc) posadí za jeden stůl s těmi lidmi, kteří ovládají Západ 400 let.

Andropův byl obyčejný sovětský kariérista. Zpočátku pod ním KGB přispěla k posílení disidentského hnutí. Jeho přítomnost měla přesvědčit sovětské vedení, že KGB je potřebná a je třeba jí v její práci všemožně pomáhat. Posílení KGB bylo nezbytné pro konfrontaci s ministerstvem vnitra. Ale při práci s disidenty samotná KGB prošla vnitřním rozkladem. V tomto směru je jejich vztah podobný jako mezi carskou tajnou policií a revolucionáři na začátku 20. století.

Velmi dobře si pamatuji Andropův článek v časopise Komunist, kde přiznal, že nezná společnost, ve které žije. Otázkou je, proč bylo třeba spěchat k moci. Přirozeně, pokud člověk nerozumí objektivním zákonitostem vývoje, nelze jej nasměrovat správným směrem. V důsledku toho Andropov svými činy umožnil rozpad Sovětského svazu. Destruktivním sklonem prostě nedokázal odolat, protože si dostatečně neuvědomoval realitu. Nyní se celé lidstvo vyrovnává s následky této geopolitické katastrofy.

Jako konvergentně-prozápadní segment zformovaný v nomenklatuře nepříliš velký, ale velmi vlivný, jelikož SSSR se integroval do světa, tj. kapitalistický trh (a zde se včas dostavilo uvolnění) v různých sférách sovětské společnosti – věda, literatura, kinematografie atp. – začaly se formovat výrůstky-prvky tohoto segmentu. Byli vázáni na konvergenty, pro které bylo snazší realizovat své myšlenky ne přímo,

v oblasti moci, ale nepřímo – prostřednictvím filmů, románů atp. V důsledku toho se již v 70. letech formovaly struktury, či spíše sítě, které byly alternativou k formálním strukturám moci. Tím, že mají svůj vlastní odbyt na Západ, mimochodem, podporovaný z několika taktických důvodů úřady, centrem, začínají jej využívat jako kapitál a stávají se stále důležitějšími.

V roce 1969 vyšel nádherný román *Co chceš?* Vsevoloda Kočetova, ve kterém ukázal začínající rozklad sovětské společnosti, a to nejen na úrovni inteligence, ale i nomenklatury. A je velmi důležité, že když román vyšel v časopise „říjen“, liberální inteligence v čele se Simonovem na něj zaútočila. Knižně ho bylo možné vydat jen díky podpoře Mašerova v Bělorusku. A přestože Mašerov prosadil publikaci, oběh románu velmi rychle zmizel z obchodů.

Nejzajímavější je, že tento román nebyl zahrnut do shromážděných děl Kočetova, které vyšly koncem 80. let. Ve skutečnosti Kočetov vylíčil jedovaté bobule, které vznikly po 20. sjezdu KSSS.

V důsledku kosyginovsko-liebermanských reforem získala liberální frakce nomenklatury společenskou základnu - sovětského obchodníka. A tato vrstva se stala společenskou základnou toho, co později přerostlo do perestrojky.

Zároveň na ně KGB velmi tlačila. Ti, které Andropy nazval rusisty, dostali podstatně delší tresty než disidenti, které často jen poplácali po hlavě. A mnoho lidí, kteří se mohli stát vůdci vlastenecké generace v Sovětském svazu, zemřelo zvláštním způsobem – jsou to Vasilij Šukšin, Jurij Seleznev a Konstantin Vasiljev.

Gorbačov vyhovoval Západu. V roce 1984 byl jako druhý tajemník Ústředního výboru KSSS pozván do Londýna z iniciativy Margaret Thatcherové. Ve skutečnosti to byla nevěsta. Thatcherová poté řekla, že s Gorbačovem je možné se vypořádat. Tak byla jeho kandidatura dohodnuta se Západem. Když však Thatcherová řekla, že právě oni přivedli Gorbačova k moci, stejně je to příliš. V polovině 80. let, při vší přítomnosti přímých agentů a agentů vlivu Západu v SSSR, Západ



ještě nemohl přímo ovlivňovat situaci u nás. Stane se tak v roce 1990. Nepřímo ano, Západ by mohl dát například jistým silám v SSSR jasně najevo, že za Gorbačova se vztahy zlepší. A protože sovětská elita opravdu chtěla zlepšit vztahy se Západem, přirozeně to podpořila.

V jednom z rozhovorů Vjačeslav Nikolajevič Matuzov, bývalý zaměstnanec mezinárodního oddělení ÚV KSSS, brilantní specialista na arabský východ, řekl zajímavý příběh, který mi později potvrdil v osobním rozhovoru. Jednou, v roce 1974, v rozhovoru pro tři – on, Rumjancev a (tehdejší) korespondent Pravdy Primaků prohlásili, že socialismus se prakticky vyčerpal a je třeba žít jako na Západě. Matuzův začal vášnivě namítat, ale Rjumancev, který vyzval Vjačeslava Nikolajeviče, aby kouřil, mu kategoricky zakázal hádat se s korespondentem. Zhodnoňme situaci: hlava Mezinárodního oddělení místo podnětu na Primakova reaguje na jeho oponenta. Nemyslím si, že Primakov chtěl zničení SSSR, ale byl zastáncem konvergence, budování mostů se Západem, které tak vůbec neskončilo, jak chtěl Primakov a jemu podobní. Neměli třídní smysl a strategické myšlení, ale jejich západní „partneři“ ano. Proto se jim v poststalinském SSSR podařilo vytvořit celou síť „užitečných idiotů“, agentů vlivu a spravedlivých agentů.

Mimochodem, jak mi řekl generálporučík KGB Leonid Šebaršin, od konce roku 1987 Gorbačov přišel do práce, sedl si do křesla, svlékl si sako (velmi rád si svlékal sako a věšel si ho na záda židle) a zabýval se zejména čtením článků pochval něm ze západních novin a časopisů. To bylo pro něj nejdůležitější. Zároveň, co je velmi zajímavé, memoáry západních politiků přímo říkají o tom, jak Gorbačova lhali od samého začátku, ale jak víte, lžou ty, kteří jsou sami rádi, že jsou oklamáni. Stačí se podívat na historii jeho jednání se západními lídry, zejména v letech 1989, 1990, 1991.

Chci připomenout, že ideologem perestrojky byl Aleksander Nikolajevič Jakovlev, který deset let působil jako velvyslanec v Kanadě. A on sám ve svých memoárech píše, že když Gorbačov přišel

do Kanady, hodně a upřímně si povídali a Jakovlev si uvědomil, že jsou to stejně smýšlející lidé. Toto bylo v roce 1984. Není náhoda, že když se Gorbačov stal generálním tajemníkem, Jakovleva odvolali z Kanady. Nejprve se stal ředitelem Institutu světové ekonomiky a mezinárodních vztahů a poté přešel do ústředního výboru a stal se hlavním ideologem. Jakovlev krátce před smrtí prohlásil, že svou perestrojkou se svými komplicemi rozbil nejen Sovětský svaz, ale také model tisíciletého vývoje Ruska.

Nemyslím si, že Jakovlev pustil Gorbačova do všech svých plánů, ale nepochybuji, že perestrojka byla ranou nejen pro SSSR, ale také pokusem změnit vektor celých ruských dějin.

Je příznačné, že koncem 80. let pozval gorbačovovský tým do Sovětského svazu Vasilije Leontieva, laureáta Nobelovy ceny za ekonomii ruského původu, který měl podle gorbačovců potvrdit potřebu vážných systémových změn pro Sovětský svaz právě kvůli ekonomickým problémům. Leontiev zde pracoval několik týdnů a dospěl k závěru, že ano, Sovětský svaz má vážné strukturální problémy v ekonomice, ale neexistuje jediný problém, který by vyžadoval systémové změny. To znamená, že Gorbačovův postoj byl ve skutečnosti neadekvátní.

Za Gorbačova byl přijat zákon o spolupráci (nebo o individuální pracovní činnosti) a takzvaný zákon o státním podniku, což způsobilo ještě větší škody. Podle něj množství státních podniků dostalo právo samostatně vstoupit na světový trh, prodávat tam produkty za dolary, poté se dolary vrátily do země a vyměnily za rubly. V důsledku toho obrovské zásoby rublů narušily rovnováhu mezi masou komodit a hotovostí. Lidé začali zametat zboží z regálů a ekonomika šla dolů vodou.

Nevím nic dobrého o tom, co Gorbačov udělal. Jednou v sovětských dobách jsem odmítl vstoupit do KSSS - veřejně a, samozřejmě, bylo pro mě zablokováno mnoho cest. Po roce 1991 jsem dostal možnost vycestovat do zahraničí a podobně. Jeden můj známý při této

příležitosti řekl: „Jsi nevděčný. Gorbačov vám dal svobodu.” Na co jsem odpověděl: „Svobodu lze dát jen otrokovi. Nelze ji dát svobodnému člověku. Je vždy volný.”

Zdroj: FB Armadni Magazin

## CHCI PŘÍSPĚT NA CHOD PORTÁLU

**Upozornění:** Tento článek je výlučně názorem jeho autora. Články, příspěvky a komentáře pod příspěvky se nemusí shodovat s postoji redakce cz24.news. Medicínské a lékařské texty, názory a studie v žádném případě nemají nahradit konzultace a vyšetření lékaři ve zdravotnickém zařízení nebo jinými odborníky.